

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАЇНСЬКА ЧАСОПИСЬ У БРАЗИЛІЇ
Виходить кожного четверга о 8-й год. рано.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА. — РЕДАГУЄ: ПРОФ. П. КАРМАНСЬКИЙ.

„ПРАЦЯ“

Український просвітно-економічний тижневик у Бразилії.

ПЕРЕДПЛАТА У БРАЗИЛІЇ:

Річно 10\$000, піврічно 5\$000
Для Північної Америки 2\$500 дол.
Для Канади 2\$500 дол.
Для Аргентини 6 пезів.
Приймається оголошення по ціні 200 рс. від одного рядка 8 см. довгий одноразово або його місце.

PRACIA

Jornal semanal para os Uk-
rainos no Brazil.

Publica-se em Prudentopolis
às Quintas Feiras.

PRACIA

Prudentopolis — Parana

Ми України до спону
В нас є сила Козаків!

Не розлучать нас ні море,
Ні межі чужих країв. Гимн ам. Укр.

ЗАХОДОМ ДРАМАТИЧНО-ЗАБАВОВОГО КРУЖКА ФІЛІЇ У. С. В ПРУДЕНТОПОЛІ

На честь виїзджуючого до Європи

Вп. п. дра. Івана Леха

Відбудеться в суботу дня 28. липня 1923 р. в салі Народного Дому о год. 7. вечером вистава

„НЕВОЛЬНИКА“

історичної драми на 5 дій, з співами, при співучасті слідуєчих аматорів:

Петро Клин, старий козак вдовець	п. М. Саламаха
Ярина, його дочка	п-на П. Вовк
Степан, вихованок Клина	п. Д. Богачук
Горпина, стара ворожка	п-на Цибринська
Маруся, ровесниця Ярини	п-на Е. Лапчек
1-ий невольник	п. М. Гладкий
2-ий „	п. С. Замоцький
3-ий „	п. І. Ковпак
4-ий „	п. В. Салаш
5-ий „	п. П. Любачевський
6-ий „	п. П. Комницький
Старий невольник	п. І. Потоцький

Після представлення відбудеться

ЗАБАВА З ТАНЦЯМИ.

пупілі, Польща, Румунія, Чехословаччина, а врешті і всі західно-європейські держави. В Німеччині ся хвороба вже паношиться надобре, в Польщі вона ще не така сильна, та зате ніде ґрунт для неї не підготований так гарно, як в колишнім царстві Пілсудского. Там вже від кількох років існує готовий більшевицький уряд, там кільканайцять політичних партій веде бій за останки і недоїдки з трапези давніх володітелів, там атентати і процеси проти більшевиків не переводяться, там вправ всякий авторитет мужів державних там бачимо беепереривне „безкороліве“, там вже ніхто з розумом не хоче приймати ніяких відповідальних державних місць, там всі люде з якоюсь повагою і популярністю пішли до складу, там врешті всі пересичені гараздами польського пановання, всі дожидають моменту розвалу і ніхто в довгий вік Польщі не вірить. Нинішня Польща ні крихітки не ріжниться від України з часів отаманщини і Петлюри. І це, що постигло українську, постигне і польську отаманщину: польський нарід кинеться в обійми більшевизму з Росії так, як це зробив нарід український, пересичений анархією отаманщини.

ладно описані мотиви, які привели до завязання сеї організації, її завдання, які вона собі ставила, способи їх здійснення, і перепони, котрі вони стрічали; сі справоздання і комунікати не появлялися в пресі, отже то сею справою інтересував ся, їх знає. (На жаль, що описи не могли містити, з технічних причин очевидно, докладних касових справоздань, розсланих Союзом. Тому сим разом включимо його в текст сього справоздання, в можливім скороченню. З огляду на великі вагання європейських валют, деякі позиції, для кращого орієнтування представлені в валюті доларовій). Так само відомий круг і характер діяльності львівського комітету «Голодній Україні», що повстав майже в однім часі з Союзом віденським і в своїй помочі Великій Україні працював в найтіснішій контакті з ним (відпоручники львівського комітету радники Втопшицький і Лев Левіцький засідали в управі віденського Союзу, а голова Союзу постійно зносився з проф. Студинським, котрий вів заповомову акцію львівську).

Діяльність обох організацій розвивалась весь час за спільним порозумінням по спільному плану, котрий розвивався і змінювався відповідно обставинам. Тому і в справозданнях так часто згадувалися їх спільні заходи, і в сім справозданню для повноти образу вважаємо корисним попри роботу віденського Союзу схарактеризувати також результати осягнені спіль-

Після представлення відбудеться

ЗАБАВА З ТАНЦЯМИ.

ВСТУП НА ПРЕДСТАВЛЕННЯ: Сидячі місця в першій ряді 2\$, в дальших рядах 1\$500, стоячі місця 1\$, для молодіжи (стоячі місця) 500 рс.

Чистий прихід призначається на сплатення довгу Народного Дому.

Учасники забави (муштини) платять окремо 1\$ на заплаченню музики.

Управа Драматично-Забавового Клуба
Філії У. С. в Прудентополі

Ми виграємо на часі.

Було це ще весною 1919 р. Пишучий це був у Швейцарії, в часі коли ще славна Галицька Армія латала боки польським шляхотським наємникам, коли Львів тремтів перед українськими гарматами, коли ще тримався Петлюра на Волині, коли взагалі ніхто не догадувався будучої катастрофи України. Він мав нагоду балакати з одним з польських графенят (в скобках треба зазначити: з українським перевертнем) і чув від нього таке пророцтво:

Польща буде воювати ще кілька років. За той час Україну знищить більшевизм, а рівночасно Польща скріпиться внутрі і назовні. І прийде час, коли Польща використає безсильність України, загорне не тільки Галичину і західні українські землі, але і цілу правобережну Україну і поділиться Україною з Москвою. Шкода ваших трудів і жертв — Андрусівська угода, яка розідре Україну на дві займанщини, неминуха.

Польське графеня добре випророчило, тільки що не допророчило до кінця. Бо справді обі частини улягли в боротьбі, одну частину наших земель захопила Ро-

сія, а другу Польща; в Різі Польща з Росією повторила Андрусівський договір, тільки не в такій формі, як Польща сподівалася, бо не дивлячися на те, що ціла Україна була переможена, все-ж таки Пілсудскі у своїм поході, який мав на меті загорнути українські землі аж до Чорного Моря, поломив ноги і трохи не переплатив існуванням Польщі. Отже графеня не допророчило, цього, що український народ, хоча він і розбитий, представляє все-ж таки безпорівнянню більшу силу, ніж польський, няньчений цілою побідною Європою. І не допророчив він ще одного:

Хто дивиться на Європу в сій хвили, бачить ясно, що хвороба більшевизму, яку перейшов російський, а з ним і український нарід, в Європі щойно починається. Німеччина, Австрія, Італія, Франція, Англія, Чехія, Польща і т. д. — всі ті держави щойно празнують навечере своєї соціальної революції, всі вони змагаються останками сил з виростаючою зпід землі силою комунізму, всі є свідомі цього, що хвороба більшевизму у них неминуха, та, що ся хвороба застане їх зовсім неприготовними до боротьби з нею. Це знає побідна Франція, а з нею і її

польським нарідом, який кинеться в обійми більшевизму з Росії так, як це зробив нарід український, пересичений анархією отаманщини.

Отсе не договорило, не допророчило польське графеня. Не договорило цього, що український нарід виграє на часі, бо він перейде хворобу скоріш ніж польський, положений від сходу, з якого ся хвороба пішла, далі, і не договорив цього, що поки Польща ся хворобу переболіє, український нарід буде вже вповні здоровим і сильним та готовим до бою тоді, коли Польща буде лежати на ложі „болізни“.

Сьогодні цілий український нарід здоровий. Він уповався з хворобою більшевизму і тільки толерує її під залізним примусом наїздника; він позбувся і хвороби розбиття на партії і знає тільки одно змагання: визволення і створення власної держави; він вповні дисциплінований, вихований до державного життя, навчений твердою школою останніх жахливих років, як треба за свою волю боротися, і як ся волю берігти.

Прийде неминухо момент великих катастроф на заході і в центрі Європи; будуть падати престолі і президентські крісла. Європа впаде в хаос Росії зперед 5 років а тоді і Україна, здорова і сильна, скаже своє слово і відплатить хорій Європі так, як Європа платила їй в часі її смертельної недуги. Тоді і доповниться решта пророцтва польського графеня і здійсняться евангельські слова: перші будуть послідними, а послідні першими. Ми виграємо на часі.

Справоздання Союзу „Голодним України“.

21. квітня скінчив ся рік першого, організаційного засідання ініціаторів віденського Союзу „Голодним України“. В оголошенні тоді комунікаті, в чотирьох справозданнях з перших 7 місяців його діяльності (до 18 листопада м. р.) а також в відозвах його президії були док-

ладанні спільному плану, котрий розвивався і змінювався відповідно обставинам. Тому і в справозданнях так часто згадувались їх спільні заходи, і в сій справозданню для повноти образу вважаємо корисним попри роботу віденського Союзу схарактеризувати також результати досягнені спільною роботою обох організацій. На жаль, з іншими організаціями, які існували за кордоном, їм не вдалось досягнути такого контакту.

В згаданих справозданнях були описані плани заповогової акції, в розмірах можливо найширших, котрі ставились як віденською так і львівською організацією і ті перешкоди, з якими вони стрілись. Управа Союзу мала багато труду і клопоту в організації помочі, особливо в першій півроці, коли випробувались ріжні форми можливої допомоги. Засідання управи відбувались в присутності всіх членів Союзу і Ревізійної Комісії, таких засідань було протягом року 40, і на них дуже докладно обговорювалось все звязане з організацією помочі.

Коли не вдалось направити за кордон збіжжя зібраного галицькими селянами, ані звязатись безпосередньо з продовольчими пунктами голодного району, щоб носилати їм гроші чи продукти для годовання масового, робота обох організацій звернулася на такі завдання: підтримувати поживою, речами і грошима українські школи, діточі садки, (захоронки) і бурен та українське учительство; допомагати молодіж вивчих шкіл; підпомагати українських учених, літератів і артистів; нести поміч працюючій культурній веретві.

Помочь подавалась через індивідуальні колективні посилки. Посилки індивідуальні (10 доларові АРА і 21/2 Нансена) посилались головно Комітетом львівським. Віденським Союзом посилались посилки виключно колективні, для розділу на місяцях. Такими колективними посилками АРА і Нансена посилалась пожива, посилки АРА з матерією стали висилатись тільки під кінцем, коли АРА оголошила вже припинення посилок, що й настало з кінцем марта. Одежа, обувь, письменні прилади, медикаменти, тощо, пересилались з початку через віденську українську місію, а потім через адресу Українського Червоного Хреста. З шести посилок, висланих першою дорогою, дійшло до адресатів пять однажвартости 26 доларів (письменні прилади

біде, і тп.) досі не відшукана й не до-
ручена, і Союз доходить повернення її
вартости. Більший транспорт, закуплений
за гроші віденського Союзу і львівсько-
го Комітету (310 пар черевиків, 551
штук теплого убрання, 69 тузнів теплих
рукавиць і панчіх, 66 штук уживаної
одежі в 2-ох великих скринях, загаль-
ної вартости коло 1700 доларів) вясла-
ний з Відня 16 листопада через пред-
ставника Нансена в Берліні Дра Фріка,
дорогою прийнятою транспортами Нансена
через Рігу і Москву, ішов дуже довго і
теж не дійшов у повній цілості. Не
вважаючи на всі зусилля принаглити він
тільки 16 лютого вийшов з Москви і
тільки 2 квітня був зголошений з квіт-
ської митниці представникам Українсь-
кого Червоного Хреста, а нашими упо-
важеними мав бути прийнятим 10 квітня.
Не дораховано в сім транспорті ваги 56
кіло, за котрі буде доходити відшкодо-
вання від залізниць Український Чер-
воний Хрест. Переслане одінне і обуве
призначене до поділу між потрібними
Київ і провінції, і київські уповажені
розділили їх відповідно даній інструк-
ції. (Тепер, коли се спроводанне йде
до друку, управа Союзу має вже звідом-
лення, яку нечувану, зворушуючу радість
викликає ся одежа й обува серед наших
людей, що ратуєчись від голодної смер-
ти випродали що ще зісталось у них, і
давно не бачили ні цілої одежі ні обува.)

Які почуття викликають ці слова ста-
рої жінки одної з найславніших, істо-
ричних фамілій України, що проходила
зиму в діравих полотняних пантофлях,
а тепер дістала черевиків з сього транс-
порту: «а я вже думала, що так мені й
не бачити цілих черевиків! Є ще Бог на
небі і добрі люди на землі! До самої
смерті не забуду на тих, що думають за
нас нещасних, убогих!!!» Як жаль, що
того так мало могли ми їм дати!

Нарешті грошева поміч передавалась з
початку меншими сумами через оказії
і ці суми всі прийшли куди були направ-
лені, а останніми-ж часами, коли банки
і українське представництво «зовнішно-
го торгу» стали приймати ручення для
виплатки на місяць в оригінальній валюті,
з кінцем марта зроблено для проби кіль-
ка переводів, щоб переконатись, котрі то
форми пересилки будуть скорші і прак-

4 справоздані. В другім півріччю прий-
шли такі більші датки.

Православної громади в Шікаго 27
доларів.

Горож. ратункового Комітету в Рочес-
тер 300 дол.

Українського Червоного Хреста в Ка-
наді (Форт Віліям) 200 дол.

Комітету «Голодній Україні» в Гарт-
форті 128 дол. 45 цнт.

Збірка (п. В. Куца — Ред.) в Брази-
лії через П. Карманського 12 дол. 50 ц.

Жіночої Громали в Ньюорк 72 дол.

Комітету обєднаних товариств помочи
Україні в Ньюорк 88 дол.

Запорозької Січи в Елізабет 19 дол.
50 цнт.

Складка голандських учених через
проф. Фан-Вейка в Лейдені 250 голь-
гульд.

Складка норвежських учених через
проф. О. Броха в Христіанії 100 шв.
франків.

Павла Теодоровича в Югославії 100
динарів.

Жіночої Ліги Мира і Свободи в Штут-
гарті і інших жіночих складок через
Дра Суровцову 108.550 нім. марок.

Разом рахуючи на долари віденський
Союз зібрав безпосередно коло 2500 до-
ларів.

Від львівського Комітету на закупно
одежі й висилку поживи одержав 8 мі-
ліонів поль. марок, що в доларовій ва-
люті становило коло 850 дол. Крім того
по вказівкам Віденського Союзу різними
організаціями було виславо безпосередньо
на Україну, чи то на Український Чер-
воний Хрест, чи то на уповажнених Со-
юзу, чи то на інші подані Союзом а-
дреси, 250 доларів (по скільки Комітет
про се має відомости). Львівський Комітет
(крім переданого Союзом) безпосередньо
на Україну вислав посилок поживи на
3200 дол. Разом, з різними жертвова-
ними, річами передаваними для посилок
на Україну приватними особами і орґа-
нізаціями (орґанізацією австрійських ро-
бітниць, Кінстлергілфе, річами закупле-
ними головою Союзу з грошей ранше
надісланих на його руки з Америки (тре-
ба рахувати, що обидві орґанізації пере-
дали на Україну протягом року повиш
9000 до 9500 доларів.

Колєктивні посилки посилались до 12

місці, і постійно перевіряла його, допов-
нюючи і змінюючи, відповідно змінам в
матеріальнім положенні потрібуючих. В
міру як посилки приходили, їм видава-
лось по пів посланки АРА. Списи наді-
лених падепалались Союзом, котрий
зрештою мав змогу слідити за розділом
також і на підставі купонів посилок по-
вертаних з бюро АРА. Заломоги призна-
чені школам, бурсам, садкам, віддавались
до розподілу дотичним учительським коле-
гіям.

Взагалі про діяльність своїх уповаж-
нених Союз мусить відізнатись з вели-
ким признаннем. Вони не використовували
сього поручення в своїх інтересах,
навіпаки — нераз самі бідуючи зрікались
участи в посилках для себе, так що Со-
юзом приходилось пильно нагадувати,
щоб не поминали себе. Деякі працювали
з подиву гідним присвяченням, в обста-
винах дуже важких і навіть небезпечних,
і завдяки тому розмірно невелика поміч,
котру обидві запомогові орґанізації мали
змогу подати, була дуже видатна. Її зна-
чінне, не тільки матеріальне, але і мораль-
не, було дуже велике. Чимало шкіл, сад-
ків і т. п. тільки завдяки сій помочи
мали змогу перетриматись через сю не-
вимовну тяжку зиму. Чимало людей було
буквально уратовано від голодової смер-
ти.

Богато цінних робітників було підтри-
мано в роботі, в енергії, в надіях на
кранцу будучність сими посилками. Все-
го наділено було до 400 культурних ро-
бітників, не рахуючи шкіл бурс і т. п.
Дая богатьох напр. членених співробіт-
ників Академії Наук, що з вкороченням
її бюджету зістались майже без усякої
помочи, се була часто одинока поміч і
заразом потіха і надія в їх невимовно
тяжкім положенні. Листи, котрі одержу-
вались з України, повні зворушливої вдя-
чности для галицьких і заокєанських
жертводавців, — і заразом тривоги, коли
пішли вісти, що АРА припиняє свої по-
силки. Посилки АРА дійсно зробили ве-
лике діло — навіть ті що не користали
з них, скористали з знижки цін на рин-
ку, котру вони зробили. Належить орже
шукати всіх способів продовжати посла-
нне коли не продуктів, то річей.

Союз «Голодним Україні» заспокоює
своїх уповажнених і членених корєс-

нього театру в Києві, не діставши цілий
рік нічого за свою працю (се весь збір
ішов на покритє видатків вистави) му-
сить зізнатись з провінції до Києва, аби
зрікаючись зарібку для себе, покрити
довг, який виріс на театрі, в сумі понад
двайцять мільярдів, бо инакше українсь-
кий театр стратить будинок і свою по-
зицію в Києві! А подібну кризу перехо-
дять й інші українські установи. Навіть
Академія Наук загрожена в своїм істо-
ванню!

Та одинока надія на якісь грошеві
засоби сього року полягає виключно на
Українцях Америки! Галичина не буде
уже мабуть в стані повторити збору для
України. Проби пропаґанди помочи Ук-
раїні між чужинцями поучили Союз, як
мало можна відти сподіватись. Тим гор-
ячіше сподіваємось ми, що в зрозумінню
інтересу наші заокєанські бртя всіми
силами підтримають нашу акцію, для ра-
товання української людности, українсь-
кої стихії, української культури. Инакше
ключ орієнтації на власні сили — про-
голошений українським громадянством —
задав би брехню сам собі!

За Управу Союзу «Голодним Україні»

Михайло Грушевський
голова

Антін Кобздай
секретар

Іван Коссає і Лев Левицький
скарбники

За Контрольну Комісію

А. Вітошинський Дра Суровцова і І. Чайка

Адреса голови Союзу: М. Hruschew-
skyj, Austria, Baden b, Wien Isa-
bella str. 15.

Секретаря: Wien II. Volkswehr-
platz 14/56.

Гроші просяться переводити через:
Wiener Bank Vevein.

ПРИМІТКА: Розсилаючи до друку се
справозданне вважаємо потрібним додати
кілька слів. За останні 2 1/2 місяці Со-
юз не одержав ніяких нових жертв і за-
соби його вичерпані. Се наповнює нас
тривоґою, що може й наше громадянство,
як різні чужоземні орґанізації знеохоти-
лось вістиами про вивіз збіжжя Совітським
урядом та піддалось таким міркуванням,
котрі пустили деякі орґани, — що шко-

висилки на місяць в оригінальній валюті, з кінцем марта зроблено для проби кілька переводів, щоб переконатись, котрі форми пересилки будуть скорші і практичніші, і тимп будуть пересилатись грошеві підмоги. Одночасно одначе Союз ввійшов в зносини з місією Нансена, заступуючи чи з припиненням посилок АРА не можна би через його місію в потребі передавати посилки в поживі, одязі, медикаментах, шкільних і наукових приладах і т. п. — переговори ще не прийшли до кінця.

Інші форми помочи, проєктовані Союзом — як посилка книг, виїзд учених і артистів за кордон, для лікування і спочинку, і под., сріплася з непереборними трудностями, описаними в попередніх справозданнях і були залишені.

Всього віденським Союзом було зібрано протягом року рахуючи в астр. коронах 223,735,256. Значніші впливи перших семи місяців були вичислені в

надієвати, що обидві організації передали на Україну протягом року понад 9000 до 9500 доларів.

Колективні посилки посилались до 12 місць Великої України, котрі обслуговують по змозі (по скільки се дозволяє лихий стан транспорту) свої блищі околиці. В більших центрах існували розподільчі колегії, організовані по інструкції даній Союзом, з представників віжних верств і з участю відпоручників Українського Червоного Хреста — котрого комісіями рахувались сі розподільчі колегії, По інших пунктах розділювали посилки довірені Союзу. З грошей одержаних ним по вказівках Союзу Український Червоний Хрест передав в розпорядження сих розподільчих колегій посилок на 830. доларів.

Звичайний порядок розподілу був такий, що розподільча колегія складала список потрібующих, на підставі присланого матеріалу і відомостей зібраних на

шукати всіх способів продовжати посилання коли не продуктів, то річей.

Союз «Голодним України» заспокоює своїх уповажнених і численних кореспондентів, котрі звертають ся до нього з України, що він далі проловжатиме свої заходи за кордоном, коло збирання жртв між земляками і поза ними, і сподіється, що вони не будуть глухі для сих покликів. Поміч дійсно некучо необхідна. Коли навіть українське село з новим, дай Божд, урожаєм виїде з нинішнього тяжкого, а в східно-полуднєвій Україні — невимовно страпного положення, то се ще не принесе ратунку українському життю і культурній верстві по містах. Українська школа, наука, письменство, театр, мистецтво, яке розпучливо боролось за своє існування — і упадало під натиском відродженої російської буржуазії сього року, стоїть далі перед такою ж перспективою. Шо сказати напр. про такий факт, що дружина українського народ-

як ріжні чужоземні організації знеохотилось вістями про виїзд збіжжя Совітським урядом та піддалось таким міркуванням, котрі пустили деякі органи, — що школа, мовляв, і поміч посилати, коли уряд замість помочи голодним експортує збіжжя за кордон. Тим часом на Україні наші найкращі культурні, наукові артистичні сили, якое перебувши сю страшну зиму за помічю закордонних жртв, з страшною тривоною думають, що буде, коли, коли ся закордонна поміч припиниться. Одержуємо листи від ріжних заслужених діячів, письменників, артистів, членів академії, які потворджують, що вони живуть тільки завдяки тим половинкам посилок АРА, котрі що місяця діставали з віденських і львівських жртв. Новий національний «прахильний Українцям» курс, замовіджений урядовими кругами, досі не приніс ніякого поліпшення сій культурній українській верстві. Навпаки далі йдуть всі «скорочення» і вся у-

ОЛІВЦЕМ.

Про що писати? І справді: про що писати? Все вже було — і все всякнуло в папір і сліду не осталось. Так, так, про все вже писалось. Об'єднання і організація, Гуртівня, школа, праця по оселях, організування капіталу для просвітної і економічної праці, протести проти вирішення Ради амбасадорів, кваліфікація, Земельний Банк, податок на «фонд негайної допомоги краю» — все те вже могили з хрестами не існування. Всі ті зазви прогомонали, перелетіли як буйний вітер понад наші оселі, всіх постигла однакова доля байдужности і нашої філософії: навіщо? не треба.

З урядового письма з Відня читаю: «З відомостей, які до нас дійшли пресою, дізнались ми, що Ваша робота в Бразилії, хоч тяжко йде, то всеж таки приносить поважні успіхи, на що вказують висліди нарад надзвичайних загальних зборів Українського Союзу і т. д.

«Поважні успіхи», «висліди нарад зборів Українського Союзу»...

Гай, гай! Коби там знали про сі поважні успіхи і висліди нарад! Коби вони знали, що народний податок приніс дотепер 500\$ і що число тих, що оподаткували себе, дійшло аж до висоти 80! Коби вони знали, що вислід нарад і рішень був такий, що тільки одна флія на протязі 2 1/2 місяця здобулася на висланне звіту з своєї діяльности, одна на висилку грошей до центральної ради, одна флія декларувало на заставу банківних акцій (всі разом) аж суму приблизно 10 конт в, а деякі категорично відсунулися в акції! Коби вони знали

правдиве значіння свого вислову: «робота в Бразилії тяжко йде!»

Тоді і не впаби з їх уст докір: «Від часу Вашого поновного виїзду до Бразилії досі не одержали ми від Вас ніякої відомости ані звіту».

Які відомости пересилати? який звіт давати? Написати отворто, як дійсно є, відобрати останню націю, до тисячі прикостей додавати ще одну? Обдурювати тим, чого нема?

Беру в руки «Українського Скитальця» (ч. 11) і читаю на 31 стор. слідує:

«Про вічну пам'ять.

Стр. УГА. Слободян Микола, зі стану роб. від. в Берні, ЧСР. Покійний уродився в Кудринцях, повіт Борців, Галичина, брав участь у боях світової війни. Пізніше разом з цілим нашим народом і з УГА. станув в обороні прав Українського Народу. На скитанню ждав на остаточне рішення, яке його несподівано заспочило в дні 16. березня 1923 і яке відібрало йому охоту до дальшого життя. Покійний не зміг перетерпіти болю свого слабого серця і в день 9. квітня 1923 покінчив зі собою. Кинувся під поїзд, де найшов смерть. Товариші похоронили його по стрілецькому звичаю, відаючи Покійному всі почести, як тому, що серед шляху у дальшу борбу паде — не можучи далі нести гора В. Й. П.!

Стр. УГА. Захарчишин Кость, зі стану робітничого відділу в Мільовіцах ЧСР, помер нагло дня 4 травня 1923. в Мільовіцах, ЧСР. Покійний уродився 1894 в Переволоці, пов. Бучач, Галичина. Від 1915 при австрійській армії, а від 1918 бере участь в

усіх боях УГА. Опинившись на еміграції, ждав на вирішення долі своєї Батьківщини й... дождавсь. Після сумного акту з 14. березня 1923 попав у чорну меланхолію, яка завела його у гріб. Покінчив самовбийством. Покійного похоронили товариші з усіми стрілецькими почестями на військовому кладовищі в Мільовіцах. В. Й. П.!

Чи ви, мої добрі читачі, чи ви розумієте зміст тих оголошень? Чи не лягають на ваші серця гнітучим каменем і не плачуть в душі якимось болючим довором?

Два молоді хлопці, які не зазнавши ще ніякої життєвої радості, все пожертвували рідному краю. Перенесли з героїзмом всі муки і небезпеки боротьби за рідний край, перетерпіли, далеко від рідних поперх чотири роки вигнання, щоб тільки не дивитися, як ворог топче по душі народу, ладился до нової боротьби — і врешті... Їх серця не неревесли горя рідного краю. Насильство зах. Європи відняло в них надію на пожертвування своїм молодим життям за рідний край в бою з ворогом, і вони по жертвували його добровільно, без бою, щоб не дивитися на дальші муки своїх рідних, щоб засвідчити перед Богом кривду і насильство.

Чи це не порушить каміння? — У нас воно і людського серця не в силі порушити. Ми навіть не були в силі зійтися по кольоніях і ухвалити резолюції з протестом, щоб задокументувати, що нас болить насильство над нашими рідними. І як же тут говорити про якусь жертву на користь рідного краю? як? Я вже дав 10\$ на позичку, та й шо з того? Хіба не пропала Галичина wraz з моїми 10 мілями? — Осьтак фільозофу не один патріот, коли сказати йому

про народний податок. Ну і дешевенькі ми патріоти — нічого й казати. Одні віддають все, що тільки мали: свою кров, майно, переносять тортури, голод і дивляться на муки власних дітей (як напр. др. Федак) та й ще не пишються своїм патріотизмом — а ми...

Пригадується мені один епізод з Бразилії. Один з інтелігентніших наших людей, підпивши собі, почав товариша свого підмовляти: а ну те, ходім до Галичини з нашими Віншестрами; ми там скоро Ляхів викуримо! — Два дні пізніше я мав збори у справі позички Нац. Оборони. Зачіпили і палкого патріота, борця, щоб він зложив щось на позичку. — Я вже дав — була відповідь. — Де? — Там а там. — По сьогоднішній день в списі підписувів на позичку не дошуканється імені героя.

Ось які ми!

Оноді принісло мені двох кльванадцятилітніх хлопців свої рейси на народний податок. Оподаткували себе, один на 500, другий на 300 Rs. місячно, хоча знаю, що вони, живучи далеко від своїх батьків, не мають грошей, щоб купити собі помаранчі. Оподаткували себе так, як не один господар, що сидить на кількох шакрах, хоча ще є тисячі господарів, які не оподаткували себе зовсім і які не думають оподаткуватися.

Чи малиб діти бути розумнішими від батьків? Чи малиб діти соромитися за старих і своєю останньою жертвою спокутувати їх гріхи? Сі діти, які краю своїх батьків не бачили зовсім, і які люблять всім серцем Бразилію, в якій світ Божий побачили?

Може... Може нове покоління впросто в горожанських чеснотах і направить це, шо

країнська інтелігенція, яка не вийшла ні в комуністичні ради, ні в категорію «спеціалістів» (спеціалістів) — а вона, за виїмком одиниць таки не вийшла ні в одно ні в друге, вона загибає під подвійним тягарем без заробітків і тяжких податків, котрим обкладається так звана буржуазія. В Галичині акція на поміч Великій Україні цього року не повториться, се вже знаємо дефінітивно. Отже що буде з культурною верствою? Що буде з Україною взагалі, коли лишимо ту укр. інтелігенцію на боже змидування?

Вя, Американські Братя, що пережили ці роки спокійно, не зазнавши ні війни, ні огню, ні грабіжу, ні голоду, повинні б з більшою увагою ставитись до страждань старого краю та його людей, що повесили всі ті страшні жертви за кращу будучність нашого народу і впали під їх тягарем!..

У Відні 7. червня 1923.

Податок на „Фонд негайної допомоги“

Оподаткували себе далі:

81. П. Михайло Кишко з Іваїв — Кальмону на 1\$ місячно,
82. п. Андрій Кишко з Іваїв — Кальмону на 1\$ місячно,
83. п. Микола Дацик з Рію Прето на 2\$ місячно (заплатив за цілий рік 24\$),
84. п. Стефан Кобилянський з Антоніо Олінто на 3% своєї місячної платні, себто на 6\$ місячно і кличе усіх вчителів до такого-ж оподаткування (3% місячної платні).
85. п-на Олена Басіста з Прудентополя на 200 рс. місячно (зложила 2\$400 за цілий рік) і кличе на таку-ж суму: п.п. Магдалину Богуш Анну Любачевську і Юстину Кедик з Прудентополя.

ПРИМІТКА: Свого часу була оголошена примітка, щоб ті, що оподатковують себе, викликували по змозі таких, що сами можуть себе не оподаткувати.

Цей примітки не треба пояснити хибно, немов би всіх, кого викликається вважалося такими, що до податку їх треба змушувати. Ми мали тільки на меті довести до того, щоби викликуванням людей неохочих до народних жертв довести до того, щоб не було між нами нідної особи, яка від обов'язку відтягнулася; отже викликуванням таких, осіб ми себе тільки дисциплінуємо.

П. Карманський.

Далеко ти, мій краю...

Далеко ти, мій краю рідний,
Забутий Богом і людьми!
Лежиш ген-ген, мов ратник бідний,
Що впав з прошитими грудьми.

Лежиш німий і горе дзвонить
На упокій в твоїм селі;
А синем твоїм доля гонить,
Як листем, зірваним з гилі.

Летить листок, вітрами битий,
І гине, втоптаний у шлях.
І я — притоптаний, прибитий
Калікою в чужині зляг.

І жду кінця. — Ні! ні це злуда!
Я жду життя й до бою сил
І помсти жду — чекаю чуда!
До батьківських святих могил

На вколішках, мов син відрідний,
Бурлацьку тугу занесу,
Вдихну з ланів наш запах рідний
І оживу!

УКРАЇНСЬКА СПРАВА

Небезпека українського націоналізму для більшовицької Росії. Зіновєв виступає проти нігілізму в національній справі і вважає за абсурд формулу Маркса, що пролетаріят не має батьківщини, бо формулами цього питання не розв'яжеться. «Якщо можемо сказати — заявляє він, — що у внутрішній політиці є у нас одна хмаринка — селянин, то на цей час, коли в нас є якась небезпека, то це в національній справі». Національна незгода це смертельний удар для Комун. Інтернаціоналі і тому слід припинити московський шовінізм і піти на зустріч українським національним вимогам. Сталін розглядає національне питання не як внутрішню справу, але як справу великої міжнародної ваги. Правильна розв'язка національної справи і встановлення братніх взаємин між народами зміцнить європейський Схід. Противне поступування підриве довіря пригноблених народів до російського пролетаріату й буде початком кінця «Союзу ратинських республік».

Також Раковський і Фрунзе в останньому часі кілька разів забірали голос в національному питанні, особливо остан-

У одного з них студ. М. Кушніра забрано квітар Ц. Д. Ради та дві тисячі польських марок. Коло 2. год. після обіду то гожд дня ще інші поліційні органи впади до Національного Музею при вул. Мохнацького рівнож з тою метою відняти університет.

Розумні люде однак кажуть, що нема злого, щоби на добре не вийшло. І в даному випадку зло переслідувань українського університету має ту добру сторону, що впевнить не лиш весь культурний світ, але й ту частину польської півофіційальної преси, що не вірить в існування українського університету, бо його не може найти поліція, що той університет існує, що поліція його переслідує, та що тимж переслідуваннями констатує й доказує, що він живе і займається наукою, що видно з тих студентських та професорських записників, які опинились в руках поліції. На кінець треба констатувати, що чим більше переслідувань тим більше надій на успіхи діла.

Нагірка за українським університетом у Львові. Дня 8. червня о год. 6. по полудни в «Просвіті» поліція окружила будинок, вдерлася до салі, де були зібрані студенти і перевела у присутніх ревізію, забіраючи документи.

Під крилами пельського хижацького орла.

Одно з засідань польського сенату. Засідання польського сенату дня 8. червня посвячене дискусії над експозе Вітоса мало дуже бурхливий характер. Після похвальної промови сенатора Носковского на адресу Вітоса виступив сенатор Стецькі з гострою критикою нового уряду і експозе Вітоса в справі земельної реформи, заявляючи, що від переведення цієї реформи залежить доля нового уряду. Краківський орган консерватистів «Час», подає промову сенатора Кшижановского такого змісту: «Я особисто не маю нічого проти міністра внутрішніх справ Керніка, але публична опінія вважає цього міністра злодієм і тому гін опінії міністра паде на цілий уряд».

Ті слова викликали між сенаторами страшне обурення, а сенатор Ксьондз Маджарський крикнув на адресу Кшижанов-

Льондоні делегати союзів углекопів скликанне світової конференції, на якій Німеччина і Росія виступилаб з правами рівними всім державам.

Ціла увага світа звернена тепер на напруженне відносин між Англією і Францією. Уряд Англії осуджує обсаду Поруря Французами. Посередництво італійського репрезентанта Маркезе делла Торрета між обитвом урядами не мало успіху. Сподіються розбиття коаліції.

Дня 15. ц. м. льоод Грей в англійському парламенті висказав жаль, що Англія дала спонукати себе до будови воздушної флотії, бо це веде до неминучої нової війни, яка буде страшнішою як попередня.

ФРАНЦІЯ. Можна вже говорити про зірвання взаємин між Францією і Англією після промови Пуанкаре в Санлі, в якій він напад на прем'єра Англії Бальдвіна образливими словами. Ся промова викликала в Англії як найгірше вражіння і всі газети добачують в ній відступлення Франції від Англії.

Льорд Бівербрук пише в «Унітед Пресс» між иншим таке: «Ме можна сумніватися більше, що після французької відповіді на англійський меморіал і після промови Пуанкаре в Санлі, Англія не може лишитися далше по стороні Франції. Коли парижським імперіалістам і мілітарістам ніхто не кинеється в рамена, вони кинуть Европу в нове криваво море.»

ТУРЕЧЧИНА. В Царгороді прийшло до поважних конфліктів, викликаних Греками і Вірменами при чому в чисельних місцях міста була пожежі.

РОСІЯ. «Таймс» друкує серію статей про совітську Росію. Одна з тих статей присвячена червоній армії.

Загальна чисельність морських й сухопутних сил на 1. січня 1922 р. досягала 958.000. На 1. січня 1923 р. вона зменшилась до 800.000, а тепер складає 710.000. На протязі цього року чисельність морських й сухопутних сил в совітській Росії мусить бути змешена до 500 тисяч.

— «Руспрес» повідомляє, що друга окрема кавалерійська бригада, яка перебуває в Казанській губернії, виступила проти мітцевої совітської влади, при чому червоноармейці забили трьох політичних комісарів й кількох комуністів з ко-

в. д. обов'язку відтягнулася; вже викликаваннем таких, осіб ми себе тільки дисциплінуємо.

Народний податок

зложили далі: Впр. о. Ігум. М. Шкірпан 50\$ (за цілий рік), Впр. о. Е. Турковид 24\$ (за цілий рік), п. Микола Дацюк 24\$ (за 1 рік), п. Олекса Мартинець 24\$ (за рік). — Разом 122\$. З попереднього обчислення була 516\$400. — Отже загальна сума виносить: 638\$400.

На Укр. Студенський Дім у Відні,

який собі будують сами студенти, жертвувало одно Т-во Української Молодіж в Нью Йорку в однім місяці червні 500 доларів, а на підмогу українським студентам в Європі в тім же місяці 246 доларів.

В Бразилії на ту-л ціль зібрано: від п. Карманського 10\$, від п. Лежа 20\$, від п. Салаха 4\$, від Впр. о. Іг. М. Шкірпана 20\$, п. О. Мартинця і о. Р. Криницького по 5\$.

І яке свідоцтво видає собі наш загал в Бразилії на кожному кроці! Де наша амбіція?

З МІСЦЕВОЇ ХРОНІКИ.

Дня 24. ц. м. зустрів гурток молоді іменини Впр. о. Ілярія Жидана ЧСВВ. симпатичним вечерком, котрого програму виповнили дві промови, деклямації і добре вишкочені хоріві продукції. Іменникови вручено дві китиці з живих квітів.

Батьки занехали — може... А тимчасом приходить скласти руки на коліна і сказати: шкода часу, шкода труду.

Рубаю в пралісі вікно —

Не дорубаюся;

Взиваю, кличу вас в одно —

Не досльиваюся.

Бувають ліс і буряни —

Ні перебитися.

Лягли на вас камінні спи —

Не добудитися.

Не перебется сонця світ

В густу гушавину;

Даремно виливаю піт

В рілю несправлену.

І хочеться покинуть з рук

Сокиру обосічну

І вмiсто покликів, принук

Співати «Вічную...»

А може ще не час на «Вічную пам'ять»?
Дай Боже, щоб так було!

П. Карманський.

де початком кінця «Союзу радянських республік».

Також Раковський і Фрунзе в останньому часі кілька разів забирали голос в національному питанню, особливо останній вказував і на засіданні московського ВЦК. і на з'їзді комнезамів (комітетів незможних) в половині мин. місяця, що незадоволення національних змагань України рівняється ліквідації совітської влади на Україні.

Поки-що тої важливої справи не вирішено дефінітивно. Пороблено тільки вступні підготовки задля заведення урядової української мови у всіх державних установах України.

Національні армії радянських республік. Краківський «Час» з 2. мая подає за «Східною Агенцією» між иншим таку постанову 12 з'їзду партії комуністів у Москві: Мимо сильної опозиції Троцького рішено, що кожда радянська республіка має мати окремішню армію. Значить — радянська Україна малаб мати свою власну національну армію.

Міліон сиріт на Україні. Секретаріат комітету д-ра Нансена доносить, що на загальне число 11 мільонів дітей на Україні, більше як один мільон дітей на Україні є сиротами або півсиротами. Особливо тяжке положення дітей в трьох полудневих округах, в яких шаліє голод, іменно: в губерніях одеській, катеринославській і в донецькій басейні. Обчислюють, що один мільон вісімсот тисяч дітей з цих округів більше або менше голодує, а 600,000 дітям треба зараз помочі.

В пошукуванні за Українським університетом. Ідучи за вказівками «Газету содзієної» львівська поліція по вступних ревізіях у п. В. Мудрого і в переплетні товариства «Просвіта» за центром українського університету приступила до ревізій в поданих названою бруквою шмагою льокалях. Втора в полудни коло 12 години знали поліційні органи на третій поверх камениці Н. Тов. ім. Т. Шевченка вул. Чарнецького ч. 24. Застали студентів і професора заборали від всіх присутних книжки і записники. Вечером такаж процедура була в тому ж льокалі поліцією поновлена. Крім цього коло гол. 5. пополудни поліція впала до льокалю тов. «Муза» при вул. Краківській ч. 11. (Народний Дім), не застала однак викладу лишень кількох студентів, що на виклад збирался.

справ Керніка, але публична опінія уважає цього міністра злодієм і тому гинь опінії міністра паде на цілий уряд».

Ті слова викликали між сенаторами страшне обурення, а сенатор ксьондз Мацейовіч крикнув на адресу Кшижановського: «Вважай, бо і ти ще будеш міністром». У відповіді на ті слова, сенатор Кшижановскі назвав ксьондза Мацейовіча поллим і нікчемним типом.

Довги Польщі. Довг Польщі, після послідного справоздання Польського Позичкового Банку, виносить 2 триліони, 161 мільярдів і 500 мільонів польських марок до дня 30 цвітня 1923, цей довг Польщі в місяці цвітню побільшився о 409,500,000,000.

Загальна сума польських паперових марок, що є дотепер в русі, виносить 2,332,396,794,558.

Місяця цвітня ц. р. надруковано і пущено в рух 491.191,174,633 нових польських марок в Польщі.

Під якою опікою цвіте Польща? «Люд» пише ні менше ні більше тільки таке: «Під опікою такої збройної сили Франції розквітається і скріплюється наша Польща».

І це не зашкодить затримати в пам'яті.

Зі світа.

НІМЕЧЧИНА. Французи йдуть у своїм «тріумфальнім» поході далі й обсадили нові місцевости: Бармен, Ельберфельд, а врешті залізниця в околиці міста Дармштадт, перериваючи комунікацію на південь Франкфурту.

— Проголошено урядово покінченне страйку металовців.

В Ерлнґен були дві криваві сутички між націоналістами й соціалістами, серед яких чимало учасників поранено.

— З Бонн телеграфують, що сенаристи з області Рену намагалися проголосити осібну ренську республіку, та населення звело на нінащо це змагання.

АНГЛІЯ. Посол Тіллет на річній конференції транспортних робітників у своїй промові зазначив, що нова світова війна вибухне ще сього року, якщо Франція не забере своїх військ з Портуя.

Для розв'язки питання про німецьке відшкодування запропонували зібрані в

500 тисяч.
— «Руспрес» повідомляє, що друга окрема кавалерійська бригада, яка перебуває в Казанській губернії, висунула проти мітцевої совітської влади, при чому червоноармейці забили трьох політичних комісарів й кількох комуністів з командного складу. В казанську губернію були негайно сироваджені з центральних районів комуністичні частини, які втихомирили розрухи й розстріляли 30 чоловік проводирів.

— З Москви доносять, що в деяких околицях Росії бушує малярія, а головно в Донецькому басейні, де занотовано 20.000 заслаблень.

ІТАЛІЯ. Між преміером Мусоліні і католицькою партією прийшло до цілковитого зірвання.

ВСІЛЯЧНА.

Помета штукара. Львівська «Ostdeutsche Volksblatt» описує таку подію:

В Копичинцях мандрівний штукар пішов на торговцю і зустрів бабу, що спродавала яйця по 300 п. марок за штуку, підчас коли інші продавали їх по 250. Він купив в неї 3 яйця, заплатив за них 900 марок і вилаяв її, що вона здріпає за них, тимбільше, що яйця не зовсім свіжі. Тоді штукар опустив одно явце на дорогу, воно розтовклося і з середини випало 10 золот. корон. Продаюча хотіла присвiтити собі монету, та штукара заявив, що яйця вже його власність. Відтак порозбивав він і другі яйця і всюди найшов по 10 зол. корон.

Баба з жалю почала плакати. Штукар в заміну зате, хотів закупити в неї всі оставші яйця по ціні 500 м. за штуку. Та вона не приймала його пропозиції, тільки побігла до найближчого склепу і давай товчати яйця, шукаючи в них за золотом. Порозтовкала весь свій крам, та не найшла нічого.

Осьтак пімстився штукара на захляній перекупці.

Гармата, що стріляє 120 разів на мінуту. Бравнінг винайшов гармату, яка стріляє автоматично і дає 120 вистрелів на мінуту. Набій цієї гармати важить по верх 8 фунтів і летить на 7 миль далеко.

Гармата Росії. Американський представник в працюючій комісії при Лі-

деї Націй, Вільям Авертон•Дю Пюї, прибув недавно до Нью Йорку і виголосив бесіду про політичне положення в центральній Європі. В сій бесіді сказав, що «нещастем для світа є дві держави — Німеччина і Московщина».

Ніодна держава не хоче допомогти Німеччині: усі держави і тепер її бояться і їй недовіряють. Треба Німеччину і Московщину поділити на осібні держави.

Коли Московщина з її більшевизмом не поділиться на малі держави, то вона буде вічною погрозою миру.»

Курчи сен ойчизна. «Газета Польска в Бразилі» пише, що прихильники Пілсудського розкинули відозви з виваннем до боротьби з теперішнім урядом Вітоса.

Польські довжки. Польща це держава, яка здобула рекорд в робленю довгів. І так Півн. Америці вона винна ні менше ні більше, тільки 159.732.347 доларів. Помножити це через сто тисяч, бо тільки марок платиться за одного долара, то вийде сума більша, як сума зір на небі. Процент від сеї суми вносить річно 3.110.104 дол. Та Польща не в силі заплатити навіть проценту, хочби зібрала всі тисячі вагонів своїх марок.

Франції Польща теж дещо винна: дрібницю — 1.312.255,225 франків. Сю суму помножити через 3.500, бо за 1 фр. платиться стільки марок, а отримаємо суму около 4000 мільярдів. Теж дурниця.

Англії вона винна 4.530.828 фунтів штерлінгів, а 1 ф. шт. коштує 250.000 марок.

Італії найменше, бо всего 75.000.000 лірів і тому процент від сего довгу (3.187.027 лірів) вона цього року заплатила.

А злобні люди кажуть, що з Польщею біда. Не кожний довжник позволить собі в нинішних часах на плачєнне процентів...

Бенеш про будуччину Європи. Міністер закорд. справ Чехословаччини, п. Бенеш, приготував велику статтю про положення в Європі, в якій каже між иншим: В Німеччині, Польщі, а може і в Італії, Англії та Середній Європі знайдуть ще певно дуже поважні заворушення.

крався ангел мира, скільки то всяких хрестів «воєнній чесноті і храбрості» не мусять двигати його груди! І цього пустили Поляки на зелену пашу.

Пустили, хай собі пускають — яке нам діло до цього. Ось Віцка теж раз пустили до роботи з панським деревом, а тепер треба було фаховця до вивозу кабанів, та й знов дали йому палку наганяча від свиней — вибачайте! палку від послів в соймі — в руки. Те саме ще і з Пілсудским може ще бути.

Але ось беремо в руки коханий, гумористичний «Люд», що то за пояс заткнув таку ревісту як ріо-жанейрська «А Ма-сѝа», і читаємо:

«Шефом штабу не може бути не фаховий військовий, яким був Пілсудскі, котрий до того дав докази, що... для нього навіть елементарні поняття о військовій службі на жаль на віки полишаються чужими».

Здеградували отці зразу-ж на «гемайного»...

Свят, свят, свят! І цей ідіот «гемайни» був шефом Польщі і її армії щось аж п'ять років, воював з цілим світом і рекомендувався Поляками як Над-Наполеон! Ось тобі і маєш!

І тепер нам стала зрозумілою уся тайна воскресення Польщі. Не дивлячися, що Польщу висиджували самі фаховці від фортелянів, свинь, лісів, або «дурні від войсковосці», як мовляли австрійські капрані, вона все ж таки вилушилася з яйця. Як-же воно сталося? Тут значиться повторилася історія з небіжкою Австрією, яку один з пануючих навчав осьтакими словами: «Bella gerant alii, tu felix Austria nube». (Нехай другі воюють, а ти щаслива Австріє женися).

Не Падеревскі, не Галер, не Вітос, ані навіть не Пілсудскі висиділи Польщу з яйця, а квочки женського роду — в парижських курниках.

Чого-ж тут дорожити доморослими Вашингтонами, Валленштайнами, Наполеонами?

Таке принаймні пише «Люд», коби здоров!... А ти, бідний читачу, вірив, що Пілсудскі Бог знає, що таке і крутив носом, коли «Праця» часом забулася і з легковаженнем про польського Наполеона висказалася... Отці «місіонарже» неодноразово

НАЙБІЛЬША УКРАЇНЬСЬКА ТОРГОВЛЯ В МІСТІ ІРАТІ

В. КОЗАКЕВИЧА

ПОСИДАЄ НА СКЛАДІ великий вибір різнородної матерії, каземіри, пал, понші (плащі), готові убрання, капелюхи; знаряди рільничі і господарські, начине кухонне і столове, товари споживчі, напитки краєві і заграничні, різнородні діточі забавки і проче, що тільки входить в обсяг купецтва.

КУПУЄ пшеницю, жито, ячмінь, кукурузу, фасолю, горох, герву-матте, шкіри, віск, масло, яйця і інші продукти колоніальні.

Wlademiro Kozakevitch

Iraty —:— Адреса тлгр.: «Kozak» —:— Paraná

УКРАЇНЬСЬКА ТОРГОВЛЯ

ОЛЕКСИ МАРТИНЦЯ

Прудентополіс — Лінія Іваї

Отсим поручаю місцевим Українцям і доколичним мій склеп заосмотрений в ріжні річи, корінні і напитки, як: мука національна і аргентинська, цукор білий і маскавіньо, цукорки, риж, хміль, свічки стеаринові, сіль мелену і грубу, кава мелена і зернятами,

Консерви — сардинки, голябаду, оселедці в лятах, компоти, як: абакаші, песики, оріхи кокосові, суніці, фіґи, амиші і інші;

НАПИТКИ КРАЄВІ — як: моретіяна без сумніву справедлива, лікери, фернет, біттер, пиво ріжних марок, вино натуральне і перепароване, спиртус 40 градусів, коньяк, агварденте;

ЗАЛІЗНЕ НАЧИНЄ КУХОННЕ — рондлі, баняки варешки, лижочки, ножі з доброї стали і інші РІЛЬНИЧО-ГОСПОДАРСЬКІ ЗНАРЯДИ, як: п'вяхи, фойси, рикалі, завіси, дріт колючий, дріт до цвіток, серпи, сапи, бомби металеві, а вкінці РІЖНІ ДРІВНІ РІЧИ — як: кошики, зеркала, пасти до черевиків, перець, гвоздики, галочки мушкательові, сода до мила, бікарбонат, шітки до підлоги і коней, сита, зошити, пера, олівці, таблички, риски, атрамент, сірка, сірники, відерка до води, згребла, школятири, і т. д.

КУПУЮ і ПРОДАЮ: герву, віск і інші продукти колоніальні. ПОРУЧАЮ рівнож свої виробы масарські — ковбаси, салами, смадець, солонину — а все те по приступних цінах.

Заходіть сюди а будете задоволені.

З поважаннем

ОЛЕКСА МАРТИНЕЦЬ

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ В ПРУДЕНТОПОЛІ!

Перший український лікар

Др. ІВАН ЛЕХ (МОЛОДШИЙ)

Бувший асистент славного лікаря і професора університету в Іраці, як також

КУПИ НЕ КУПИ — А ПОТОРГУВАТИ МОЖНА

КУПИ НЕ КУПИ — А ПОТОРГУВАТИ МОЖНА

Резиденція:

Carvalho

нею, приготував велику стиглу ложенню в Європі, в якій каже між иншим: В Німеччині, Польщі, а може і в Італії, Англії та Середній Європі зайдуть ще певно дуже поважні заворушення.

Невиносима жара в Європі. Місяць червень був найхолоднішим, який Німеччина пам'ятає за цілих 200 років. Зате тепер настала невиносима жара, яка обняла Німеччину, Францію, а навіть Англію і Голландію. Соняшні удари дуже численні. В Амстердамі досі померло від них 60 осіб, в Лондоні на протязі одного дня 18 осіб.

На маргінесі.

Відгадана загадка. Був колись Падеревські Ігнац. Будував Польщу, гуляючи з жінкою за американські долари по Паржах і по Швейцарії, робив політику, переїздив світи своїм фортецяноводипломатичним розумом, аж поки не доїрав пісеньки до кінця. А Поляки славили його, пишались, що він найбільшій політик світа, що Польща завдяки його фортецяновому розумови найбільша «потегга» Європи і пр. і пр. Та скоро розійшлися американські долари пані Вільс нової, виказалось, що багато мільонів кудись випарувало — і найбільшому герою Польщі Поляки казали забиратися до аргентинської його фазенди «до свиней», як дехто писав.

Був Галер, який дарував Полякам Сх. Галичину, добуту французами, над якого не було в Польщі від смерті бл. п. Заглоби і Бартоша Гловацкого. І його-ж послали до Америки, викинули на смітник, обліпивши його такими гарними латками, як це тільки «добже виховані» польські кравці потрапляють.

Був Віцек Вітос, який зробив для Польщі «цуд над Віслоном», і його-ж викинули на склад, тому, що він дуже любив дерево з лісів до своїх складів возити. (Звичайно хлоп: він вже змалку чужо погяг до панських лісів... складач).

Був найбільший за всіх, від часів Олександра Великого Юзеф Пілсудскі, який трохи не здобув цілої Росії, ідучи слідами свого командра Наполеона Бонапартного. Скільки то славословий він не наслушався за 4 роки свого безсмертного панування, коли то сватиня бога війни у Варшаві не зачиналася ні на хвилину, щоб сохрани Господи до Польщі не за-

Пілсудскі Бог знає, що таке і крутив носом, коли «Праця» часом забулася і з легковаженнем про польського Наполеона висказалася... Отці «місіонарже» не одно знають, навіть «на військовосці» вони не кепи. Тільки читай «Люд», а будеш неабияк мудрим. Тоді ще і на польського «сержанта» виванзуеш. Ая!

Оголошення.

ПОЗІР!

Уже прийшли замовлені Просвітною Секцією підручники шкільні і можна їх замовляти у Впр. О. Ігум. М. Шкірлана по ціні:

1. С. Черкасенко: Буквар — 1\$400
2. А. Крушельницький: Друга Читанка — 2\$600
3. А. Крушельницький: Третя Читанка — 3\$500.

Друкується і скоро появиться в розпродажі книжка П. Карманського:

ЗА ЧЕСТЬ І ВОЛЮ

збірник воєнних і боєвих поезій, перша наша поетична маніфестація нашого змагання до визволення.

Отсим подаю до відома Впов. Панів з р. 1899—1900, котрі хотілиб звільнити себе від війська, що осягнуть се, як негайно напишуть по інформації на адресу:

Romão Yaudochen — Rua Benjamim Constante — 104 Curityba.

ЗЕМЛЯ НА ПРОДАЖ.

В São João de Rio Claro є до спродання 70 алькейрів доброї землі під uprawу. Земля віддалена 10 клм. від міста Прудентополіс.

За інформаціями зголошуватися до п. полк. Івана Леха в Прудентополи.

Фазенда „Кандой“, власність Фріца Вернек — віддалена 15 миль від Гварапуави над рікою Ігвасу єсть до розпродання на шаكري. — Продається за готівку по 50\$000 за алькер землі, а на сплату по 60\$000. 31— 12

ЕКСПЕДИЦІЙНИЙ ДІМ

Сильвестра Доняка

Всякі експедиції товарів, що переходять через Іраті, відбираю зі стації і пересилаю на місце призначення за умірковане винагородження.

Сильвестер Доняк, Іраті.

Др. ІВАН ЛЕХ (МОЛОДШИЙ)

Бувший асистент славного лікара і професора університету при великій шпитали S-ta Casa як також Instituto de Protecção e Assistencia a Infancia do Paraná.

Лічить всякі недуги так внутрішні як і зовнішні. Для бідних ординує даром.

Українці! спішіть у всіх ваших долегливостях до свого лікара Українця, перед котрим своєю мовою можете докладно висказати що Вам бракує.

BEVAM AS CERVEJAS DA ATLANTICA

CAIXA
POSTAL
246.

TELEPHONE
454.

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул. Ігвасу — Куритиба)???

ПИВА

ЯСНІ: Атлантика, Люзитана, Гамбург, Куритибана, Паранаенсе; ТЕМНІ: Мюнхен, Кульмбах, Демократа, Портер.

НАПИТКИ:

Атланта, Більц, Вода Столова, Женжібре; ГАЗОВІ: з Цитрини, Абакаші, Малин, Помаранч, Содова вода.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни! Роздаємо також насінє ячменю за контрактом і продаємо вибране насінє ячменю.

Сухі дріжджі Атлантики є найлучші і економічні.

Одинокий склад нашої пивоварні у Прудентополи в домі п. М. Козловского.

Cervejaria „Cruzeiro“

Одна з першорядних пивоварень в Куритибі — поручає Вп. пп. Купцям з провінції пиво власного виробу по найдешевших цінах, як: «Cruzeiro», «Pilsen», «Pomba», «Escurinha» і инше.

КУПУЄ до власної солодівні ЯЧМІНЬ у ріжній скількості і платить найвищу ціну.

CURITYBA — Caixa Postal 180